

A családterápiás vizsga

1. A családterápiás vizsgára való jelentkezés feltételei

- 1.1 **Felsőfokú végzettség** (egyetemi vagy főiskolai diploma)
- 1.2 **200 óra családterápiás elméleti és módszertani alapképzés** a MCSE tanulmányi bizottsága által regisztrált, pozíciószámmal ellátott, kiképző család-pszichoterapeuta által vezetett csoportban.
- 1.3 **2x50 óra szupervízió**, melyet két különböző kiképző család-pszichoterapeutánál kell teljesíteni (az egyik ezek közül lehet a 200 órás alapképzés kiképzője).
- 1.4 **150 óra családi önismereti csoportban szerzett önismereti sajátélmény** (kiképző család-pszichoterapeuta által vezetett). Ezzel egyenértékű a **150 óra csoportos- vagy 100 óra egyéni pszichoterápiás, önismereti sajátélmény** (a Pszichoterápiás Tanács Szövetség által elfogadott pszichoterápiás módszer kiképző pszichoterapeutája által vezetett).
- 1.5 **50 MCSE pont egyesületi aktivitás** (részvétel az MCSE által szervezett konferenciákon, továbbképzéseken.)

2. A családterápiás vizsgára történő jelentkezés követelményei

- 2.1 A vizsgadolgozat beadási határideje minden évben:
 - A tavaszi vizsgára: **március 31.**
 - Az őszi vizsgára: **szeptember 30.**
 - A vizsgadolgozatot határidőre, személyesen vagy posti úton kell eljuttatni az MCSE irodájába **4 példányban**. (Postacím: Magyar Családterápiás Egyesület 1068 Budapest, Benczúr u. 6. II/12.)
 - A vizsgadolgozatot E-mailben is szükséges beküldeni: iroda@csaladterapia.hu
- 2.2 A vizsgára történő jelentkezéshez mellékelni kell az 1. pontban részletezett diplomák-, az egyes képzések elvégzését igazoló tanúsítványok- és a megszerzett továbbképzési pontok igazolásainak másolatait is.
- 2.3 A mindenkori **jelentkezési díj befizetése** (jelenleg 18.000,-Ft). A jelentkezési díjat abban az esetben is meg kell fizetni, ha a vizsgabizottság nem fogadja el védésre a dolgozatot. A jelentkezési díjat legkésőbb a vizsga napjáig lehet befizetni.
- 2.4 A képződés teljes időtartama alatt (az alapképzés és/vagy a családi önismeret elkezdésétől egészen a vizsgára történő jelentkezésig) az MCSE tagjának kell lenni és fizetni kell a mindenkori éves tagdíjat. Az esetlegesen elmaradt tagsági díjakat legkésőbb a vizsga napjáig lehet befizetni.
- 2.5 A családterápiás vizsgára történő jelentkezést az utolsó szupervízió befejeződésétől számított 5 éven belül kell megtenni. Öt év után, már csak egy megismételt 50 órás szupervíziót követően lehet vizsgára jelentkezni.
- 2.6 A háromtagú vizsgabizottság egybehangzóan dönthet úgy, hogy a beadott dolgozat nem bocsátható vizsgára, mert nem felel meg a formai és/vagy tartalmi követelményeknek. A vizsgabizottság döntésével szembeni jogorvoslatra nincs lehetőség.
- 2.7 A vizsgára bocsátott vizsgadolgozat esetében a háromtagú vizsgabizottság egyszerű többséggel dönthet a védés sikeréről vagy sikertelenségéről. Sikertelen védés esetén a vizsgabizottság döntésével szembeni jogorvoslatra nincs lehetőség.
- 2.8 Amennyiben a vizsgabizottság úgy dönt, hogy a beadott vizsgadolgozat nem bocsátható vizsgára, vagy a jelölt sikertelenül vizsgázott, a vizsga egy következő vizsgaperiódusban megismételhető, (maximum még 2 alkalommal) de minden egyes megismételt vizsgára új esetet kell leírni és új vizsgadolgozatot kell beadni.

3. A családterápiás vizsgadolgozat formai követelményei

- 3.1 A spirálózva (*rögzítő sínbe rendezve*) vizsgadolgozat címlapján szerepeljen:
- A vizsgázó neve.
 - A vizsgázó elérhetőségei (*levélcím, telefon/mobil, E-mail*).
 - A dolgozat címe.
 - Keltezés (*helyszín, dátum*).
- 3.2 A dolgozat teljes terjedelme: **25.000-40.000 karakter** (*szóközök nélkül*).
- 3.3 Kerüljön bemutatásra a terápiás kontextus: kicsoda a jelölt, mi az alapvégzettsége, hol dolgozik családokkal/párokkal, kivel dolgozott együtt, hány családdal dolgozott már eddig, miért éppen ezt a családterápiát választotta, vizsgadolgozatként beadandó esettanulmányok.
- 3.4 A dolgozat **legyen megfelelően tagolt**. Legyen követhető a bíráló számára az ülések sorozatának leírása. Derüljön ki, hogy mikor kezdődött és végződött a terápia, hány ülés volt, kik vettek részt a folyamatban és az egyes üléseken.
- 3.5 Tartalmazza a dolgozat **az első interjú legfontosabb részleteit**, tartalmazzon beszámolót a koterápiás munkáról, a szupervízióról és egy rövid összefoglalót a teljes folyamatról. Ugyancsak tartalmazzon a dolgozat egy részletesen leírt, **kiemelt ülést**.
- 3.6 A dolgozat **nyelvezete legyen szakszerű**, alkalmazzon adekvát családterápiás szakkifejezéseket.
- 3.7 A dolgozat **melléklete tartalmazzon genogramot** a családról (*akkor is, ha ténylegesen nem vettek fel velük genogramot, ezzel segítve a bírálók eligazodását a kapcsolatok rendszerében*) és **irodalomjegyzéket**.
- 3.8 A vizsgadolgozatban szereplő **kliensek anonimitását** az MCSE Etikai Kódexének elvei alapján kell biztosítani.

4. A családterápiás vizsgadolgozat tartalmi követelményei

- 4.1 A vizsgadolgozat egy már lezárt család- vagy párterápiás folyamatot taglaljon.
- A bemutatott folyamat olyan legyen, amely **legalább 6 ülésen keresztül** zajlott.
 - Mutassa be a családot (párt) küldő vagy a terápiát megrendelő személyeket
 - Mutassa be a terápiában részt vevő terapeuta jelöltet (a koterapeutát, esetleg a terápiás team-et is) és derüljön ki a terapeuták munkamegosztása.
 - Mutassa be a terápia helyszínét.
- 4.2 Az első interjú legfontosabb részletei.
- Mutassa be, hogy hogyan vette fel a kapcsolatot az egyes családtagokkal.
 - Mutassa be, melyek voltak a terápia indikációs szempontjai család (pár) szemszögéből.
 - Mutassa be, melyek voltak a terápia indikációs szempontjai terapeuta jelölt szemszögéből.
 - Mutassa be, milyen lépéseket tett a terápiás szövetség kialakításáért.
- 4.3 Hipotézis (ek) a család (pár) problémájáról.
- Sorolja fel és szakmailag is indokolja a kialakított hipotéziseit a család (pár) problémájáról.
 - Mutassa be a terápiás tervét, amely szervesen kapcsolódik a hipotézisekhez és a terápia során figyelembe vett elméleti megfontolásokhoz.
- 4.4 Mutassa be, hogyan történt a szerződés-kötés és mi volt a családtagok és a terapeuta jelölt által elfogadott terápiás cél.

4.5 A terápiás folyamat leírása:

- Röviden mutassa be, hogy mi történt az egyes üléseken.
- Emeljen ki egy ülést a folyamatból és írja le részletesen, hogy mi történt ezen az ülésen. A **kiemelt ülés részletes leírása** során lehetőleg párbeszédreszével illusztrálja a jelölt az ülés folyamatát, saját megnyilvánulásait, intervencióit és a kliensek arra adott válaszreakcióit. Ha nem lehetséges szó szerinti idézetekkel illusztrálni, akkor szó szerinti idézetek nélkül is leírható egy ülés részletes története úgy, hogy a bíráló számára követhető módon megjelenjenek a terapeuta jelölt reflexiói a történésekkel és a saját működésével kapcsolatban. Lényeges, hogy példákon keresztül mutassa be, hogy az ülések során hogyan reflektál a történetekre, mit gondol arról, amit hall a családtól (pártól), és hogyan értelmezi mindezt családterápiás szemléletben.
- **Indokolja meg, hogy miért** és milyen módszereket, technikákat, feladatokat alkalmaz, és az alkalmazás során szakmailag hogyan értékeli a hatásukat (hatástalanságukat).
- Adjon magyarázatot a család (pár) **változására**, változásaira. Emelje ki, és példákkal illusztrálja a változást reprezentáló ülést (üléseket.)

4.6 Értékelje, magyarázza a családdal (párral) elért eredményeket (eredménytelenséget), magyarázatában használja az alkalmazott elméleti irányzatok alapfogalmait.

4.7 Mutassa be a **szupervízió** folyamatát és szerepét a terápiában. Emelje ki, hogy milyen (*technikai, módszertani vagy önreflexív*) szempontokat, segítséget kapott a szupervízió során. Derüljön ki, hogyan alkalmazta a szupervízió során felmerült szempontokat a terápia folyamatában.

4.8 Mutassa be, hogyan reflektált az áttételi viszonyokra, saját esetleges megérintődéseire.

4.9 A rövid összefoglalóban értelmezze családterápiásan a megtett utat, értékelje a család (pár) és a saját szerepét a létrejött változásokban.

A dolgozatban a terápiás folyamat leírása és érzékletesség tétele mellett a terapeuta jelölt saját elképzelései, gondolatai, problémái, dilemmái és esetleges önreflexiói kapjanak hangsúlyt.

A vizsgadolgozatokat egy 3 tagú vizsgabizottság előtt kell megvédeni. A 3 bizottsági tag közül egy opponálja a dolgozatot és ő az, aki írásos opponensi véleményt is küld a jelöltnek. A vizsgadolgozat védelme során, a vizsgabizottság tagjai rákérdeznek családterápiás alapfogalmakra, a dolgozatban említett elméletek alapfogalmaira és az irodalomjegyzékben szereplő művekre.

Amennyiben a terapeuta jelölt olyan esetből írja meg a vizsgadolgozatát, amelyet együtt vezetett egy kiképző család-pszichoterapeutával, a vizsgabizottság nem fogadja el a dolgozatot.

Ugyanazt az esetet két vizsgázótól nem fogadja el a vizsgabizottság. Koterápiában végzett munkát csak egyik terapeuta jelölt nyújthatja be vizsgadolgozatként.

Pszichiátriai betegek vagy súlyos pszichoszomatikus betegségben szenvedők családjával csak abban az esetben folytatható család- vagy párterápia, ha a terapeuta jelöltek egyike megfelelő alapvégzettséggel rendelkezik, azaz pszichiáter szakorvos vagy klinikai szakpszichológus végzettségű.

Azon kiképzettek, akik még nem vizsgáztak le, és nem szereztek meg a családterapeuta címet, családterápiát csak rendszeres családterápiás szupervízió mellett végezhetnek, és önmagukat nem nevezhetik (nem hirdethetik) „Családterapeuta”-ként, „Családkonzulens” -ként vagy „Családi tanácsadó” -ként!